

Pleidleisiau a Thrafodion – Y Cyfarfod Llawn

Lleoliad y cyfarfod:

Y Siambr – Y Senedd

Dyddiad y cyfarfod:

Dydd Mercher, 2 Hydref 2019

Amser y cyfarfod: 13.30

Gellir gwyllo'r cyfarfod ar [Senedd TV](#) yn:

<http://senedd.tv/cy/5848>

231

---

1 Cwestiynau i Weinidog yr Economi a Thrafnidiaeth

Dechreuodd yr eitem am 13.30

Gofynnwyd yr 8 cwestiwn cyntaf. Gwahoddodd y Llywydd lefarwyr y pleidiau i ofyn cwestiynau i'r Gweinidog ar ôl cwestiwn 2.

2 Cwestiynau i'r Cwnsler Cyffredinol a'r Gweinidog Brexit (yn rhinwedd ei gyfrifoldebau fel Gweinidog Brexit)

Dechreuodd yr eitem am 14.18

Gofynnwyd y 12 cwestiwn. Gwahoddodd y Llywydd lefarwyr y pleidiau i ofyn cwestiynau i'r Gweinidog ar ôl cwestiwn 2.

3 Cwestiynau Amserol

Ni chafwyd unrhyw Gwestiynau Amserol

4 Datganiadau 90 Eiliad

Dechreuodd yr eitem am 15.00

Gwnaeth **Vaughan Gething** ddatganiad ar: Mis Hanes Pobl Dduon

Gwnaeth **Mike Hedges** ddatganiad ar: Nodi 45 mlynedd o Orsaf Radio Sain Abertawe

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru

National
Assembly for
Wales

Gwnaeth **Russell George** ddatganiad ar: Dathlu 160 mlynedd o Siop Archebion drwy'r Post Pryce-Jones a 140 mlynedd ers agor Warws Brenhinol Cymreig Pryce-Jones

Gwnaeth **Huw Irranca-Davies** ddatganiad ar: Nodi diwrnod blynyddol Beicio i'r Senedd, a gaiff ei ddathlu heddiw.

Cynnig i Ethol Aelodau i'r Pwyllgor ar Ddiwygio Etholiadol y Cynulliad (5 munud)

Dechreuodd yr eitem am 15.07

NDM7157 [Elin Jones \(Ceredigion\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru, yn unol â Rheol Sefydlog 17.3, yn ethol:

Huw Irranca-Davies (Llafur Cymru), Delyth Jewell (Plaid Cymru), a David Rowlands (Plaid Brexit) yn aelodau o'r Pwyllgor ar Ddiwygio Etholiadol y Cynulliad.

Derbyniwyd y cynnig yn unol â Rheol Sefydlog 12.36.

5 Adroddiad y Pwyllgor Safonau Ymddygiad – Adroddiad 02–19

Dechreuodd yr eitem am 15.08

Gohiriwyd y bleidlais ar y cynnig o dan yr eitem hon tan y Cyfnod Pleidleisio.

NDM7148 [Jayne Bryant \(Gorllewin Casnewydd\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn ystyried Adroddiad y Pwyllgor Safonau Ymddygiad – Adroddiad 02–19 a [osodwyd](#) gerbron y Cynulliad ar 18 Medi 2019 yn unol â Rheol Sefydlog 22.9
2. Yn cymeradwyo'r argymhelliad yn yr adroddiad.

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
37	4	12	53

Derbyniwyd y cynnig.

6 Adroddiad y Pwyllgor Safonau Ymddygiad – Adroddiad 03–19

Dechreuodd yr eitem am 15.33

NDM7149 [Jayne Bryant \(Gorllewin Casnewydd\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn ystyried Adroddiad y Pwyllgor Safonau Ymddygiad – Adroddiad 03–19 a [osodwyd](#) gerbron y Cynulliad ar 19 Medi 2019 yn unol â Rheol Sefydlog 22.9
2. Yn cymeradwyo'r argymhelliad yn yr adroddiad.

Derbyniwyd y cynnig yn unol â Rheol Sefydlog 12.36.

7 Dadl Aelodau o dan Reol Sefydlog 11.21(iv) – Seilwaith Diwydiannol Hanesyddol

Dechreuodd yr eitem am 15.38

Gohiriwyd y bleidlais ar y cynnig o dan yr eitem hon tan y Cyfnod Pleidleisio.

NDM7143 [David Rees \(Aberafan\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn nodi'r rhwydwaith cyfoethog ac amrywiol o seilwaith diwydiannol hanesyddol ledled Cymru.
2. Yn nodi'r potensial o ran yr economi, adfywio a thrafnidiaeth integredig o ail-agor hen linellau rheilffordd a thwneli segur ledled Cymru.
3. Yn cydnabod yr heriau ymarferol ac ariannol o ddod â seilwaith o'r fath yn ôl i ddefnydd.
4. Yn galw ar Lywodraeth Cymru i anelu at gael perchenogaeth ar seilwaith o'r fath a fyddai'n helpu i chwilio am gyfleoedd ariannu.
5. Yn galw ar Lywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU i chwarae eu rhan wrth archwilio'r cyfleoedd ymarferol ar gyfer ailagor seilwaith o'r fath ledled Cymru.

Cyd-gyflwynwyr

[Leanne Wood \(Rhondda\)](#)

[Vikki Howells \(Cwm Cynon\)](#)

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
39	12	3	54

Derbyniwyd y cynnig.

8 Dadl ar adroddiad y Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon: Deintyddiaeth yng Nghymru

Dechreuodd yr eitem am 16.34

NDM7150 [Dai Lloyd \(Gorllewin De Cymru\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

Yn nodi adroddiad y Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon: Dechrau Ffres: Ymchwiliad i ddeintyddiaeth yng Nghymru, a [osodwyd](#) yn y Swyddfa Gyflwyno ar 21 Mai 2019.

Derbyniwyd y cynnig yn unol â Rheol Sefydlog 12.36.

9 Dadl ar adroddiad y Pwyllgor Diwylliant, y Gymraeg a Chyfathrebu: Cefnogi a Hybu'r Gymraeg

Dechreuodd yr eitem am 17.00

NDM7151 [Bethan Sayed \(Gorllewin De Cymru\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

Yn nodi adroddiad y Pwyllgor Diwylliant, y Gymraeg a Chyfathrebu: Cefnogi a hybu'r Gymraeg a [osodwyd](#) yn y Swyddfa Gyflwyno ar 9 Gorffennaf.

Nodyn: [Gosodwyd](#) ymateb Llywodraeth Cymru i'r adroddiad yn y Swyddfa Gyflwyno ar 24 Medi 2019.

Derbyniwyd y cynnig yn unol â Rheol Sefydlog 12.36.

10 Dadl y Ceidwadwyr Cymreig – Canlyniadau TGAU a Safon Uwch

Dechreuodd yr eitem am 17.36

Gohiriwyd y bleidlais ar y cynnig a'r gwelliannau o dan yr eitem hon tan y Cyfnod Pleidleisio.

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig heb ei ddiwygio:

NDM7153 [Darren Millar \(Gorllewin Clwyd\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn nodi canlyniadau TGAU a safon uwch yr haf hwn yng Nghymru.
2. Yn gresynu bod canlyniadau TGAU A*-C haf 2019 yn waeth na chanlyniadau haf 2007.
3. Yn gresynu ymhellach at y gostyngiad yng nghanran y dysgwyr sy'n sicrhau graddau TGAU A*-C mewn Saesneg, mathemateg a Chymraeg ail iaith.
4. Yn nodi bod ymchwil Llywodraeth Cymru wedi canfod bod perfformiad yn erbyn dangosyddion allweddol ar gyfer blynyddoedd 4-9 wedi dirywio.
5. Yn galw ar Lywodraeth Cymru i gydnabod ei methiant i wella cyrhaeddiad TGAU a safon uwch yn sylweddol yng Nghymru ac ymddiheuro i ddisgyblion, rhieni ac ysgolion am eu siomi.

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
11	0	41	52

Gwrthodwyd y cynnig heb ei ddiwygio.

Cyflwynwyd y gwelliannau a ganlyn:

Gwelliant 1 – Rebecca Evans (Gwyr)

Ar ôl pwynt 1, dileu popeth a rhoi yn ei le:

Yn llongyfarch disgyblion, athrawon a staff ysgolion am eu gwaith caled ac am set gref o ganlyniadau.

Yn croesawu:

- a) bod canlyniadau Safon Uwch yr haf hwn wedi parhau i fod ar y lefel uchaf yn eu hanes;
- b) bod Cymru wedi gwella ei safle o ran Safon Uwch, mewn cymhariaeth â rhanbarthau Lloegr a Gogledd Iwerddon, ar gyfer pob gradd ac wedi'i graddio'n gyntaf ar gyfer A* am y tro cyntaf erioed;
- c) bod y canlyniadau TGAU yn gyffredinol wedi dangos gwelliant yr haf hwn;
- d) bod cynnydd o dros 50 y cant yn nifer yr ymgeiswyr ar gyfer TGAU gwyddoniaeth ers 2016, a bod cynnydd eleni yng nghanrannau'r disgyblion sy'n ennill graddau A*-A ac A*-C mewn pynciau gwyddonol;
- e) bod nifer y disgyblion sy'n cael graddau A*-C yn y cwrs llawn Cymraeg fel Ail Iaith wedi cynyddu 12.5 y cant;
- f) bod nifer y disgyblion a safodd TGAU Llenyddiaeth Saesneg wedi cynyddu 22.8 y cant, a bod 2,800 yn rhagor wedi ennill graddau A*-C o gymharu â 2018.

Cynhaliwyd pleidlais ar welliant 1:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
28	0	23	51

Derbyniwyd gwelliant 1.

Gan fod gwelliant 1 wedi'i dderbyn, cafodd gwelliannau 2, 3 a 4 ei ddad-ddethol.

Gwelliant 5 – Caroline Jones (Gorllewin De Cymru)

Ychwanegu pwynt newydd ar ddiwedd y cynnig:

Yn credu bod dysgwyr TGAU a safon uwch Cymru yn cael eu niweidio gan newidiadau diweddar sy'n glastwreiddio atebolrwydd ysgolion ac yn galw ar Lywodraeth Cymru i wrthdroi'r duedd hon.

Cynhaliwyd pleidlais ar welliant 5:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
12	2	36	50

Gwrthodwyd gwelliant 5.

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig fel y'i diwygiwyd:

NDM7153 [Darren Millar \(Gorllewin Clwyd\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn nodi canlyniadau TGAU a safon uwch yr haf hwn yng Nghymru.
2. Yn llongyfarch disgyblion, athrawon a staff ysgolion am eu gwaith caled ac am set gref o ganlyniadau.
3. Yn croesawu:
  - a) bod canlyniadau Safon Uwch yr haf hwn wedi parhau i fod ar y lefel uchaf yn eu hanes;
  - b) bod Cymru wedi gwella ei safle o ran Safon Uwch, mewn cymhariaeth â rhanbarthau Lloegr a Gogledd Iwerddon, ar gyfer pob gradd ac wedi'i graddio'n gyntaf ar gyfer A* am y tro cyntaf erioed;
  - c) bod y canlyniadau TGAU yn gyffredinol wedi dangos gwelliant yr haf hwn;
  - d) bod cynnydd o dros 50 y cant yn nifer yr ymgeiswyr ar gyfer TGAU gwyddoniaeth ers 2016, a bod cynnydd eleni yng nghanrannau'r disgyblion sy'n ennill graddau A*-A ac A*-C mewn pynciau gwyddonol;
  - e) bod nifer y disgyblion sy'n cael graddau A*-C yn y cwrs llawn Cymraeg fel Ail Iaith wedi cynyddu 12.5 y cant;
  - f) bod nifer y disgyblion a safodd TGAU Llenyddiaeth Saesneg wedi cynyddu 22.8 y cant, a bod 2,800 yn rhagor wedi ennill graddau A*-C o gymharu â 2018.

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
27	8	15	50

Derbyniwyd y cynnig fel y'i diwygiwyd.

11 Cyfnod pleidleisio

Yn unol â Rheol Sefydlog 12.44, canwyd y gloch a gohiriwyd y cyfarfod gan ailgynnull am 18.38 ar gyfer y cyfnod pleidleisio.

12 Dadl Fer

Dechreuodd yr eitem am 18.42

NDM7152 [Janet Finch-Saunders \(Aberconwy\)](#)

Gofalu am gartrefi gofal: sut y gallem wneud mwy i ofalu am gartrefi gofal yng Nghymru.

Daeth y cyfarfod i ben am 19.14

Cynhelir Cyfarfod Llawn nesaf y Cynulliad am 13.30, Dydd Mawrth, 8 Hydref 2019